

உய்யுதல்.

(264 հոռիքոսուն տիպաւ)

Մեզնեղ սերունդներէն, Եանի լիպտ-
ըալլաբնն եախօտ ֆիլընսօֆաբըն
մաթիօլապ իթտիքընրէ յաաբը մեզ-
նէպ սերպէսմիլէյէթ, Ինկիլթէր-
թաաան մաաաաա պաշգաա տէվէթը-
լէրտո տախի եօգ տուր տէմիշ
իտիք կէչէնքի պէնստիւրտէ
պունա Բուսիայը, Սպանիայը, Ա-
լբանիայը, Ալբերիայը տա Եօր-
նէք կէտօթէրնիւրտիք, լաբըն
հաճնթի տէ եօգ տուր. պու սեր.
Կէտթիտէթ տախի, աշի միւսա-
վաթ կիպի զիսաէ լիսանտա կէ-
զէր պիլը շէյ տիրնէթէքմ գապ-
տէ, հիշ պիր մէզհէպ, հաաաա
զաթընտա սերպէսթիտէթ գա-
պուլ իտէմէզ, պու պիր լաֆզ
տուր քի, իտաբէյի տիւնիէվիյէ-
տէն եախօտ իպաբէի գանուռնիյէ-
տէն իթէվիլիտ իտէր, զէ օ ճի-
հէթէթ գահիրի պիր շէյ օլուպ
գապի տէլի տիր, իւնքի գա-
պէ հիւքմ օլունմազ: Պունա իս-
պաթ շու տուր քի, հիշ մէզհէպ
սերպէսթիլէթի օլապան երէլէր-
տէ, Եանի շու եա պու մէզհէպ
տէ պուլունմազ գաթը ճէղաա
տախի տապէթ իտէն երէլէրտ
պիլէ եինէ հէր մէզհէպտէն ին-
սան պուլունմապիլիր, վէ շօգլաթը
պէզլէ երէլէրտէ մէմուրաթ օլ-
տուլազ իչինէ մէզհէպլէրիլի տա,
հա գապի վէ սըզք իտթարալա
Իմտի պիլիթմ պահաբըզ գա-
նուճաա օլան մէզհէպ սերպէսթի-
եթիթ իւզէրիտէ տիր: պու պապ
տէ ԿԿԿ Ըսլահաթ ֆերմանը Ս,
լիսիթտէ շու վէճհ իլէ եալլու-
սիր:

«Վէ պիր մէջհէպէ թապի օ-
լանսրարն աստեօր նէ մեգտար օ-
լուր խէ օլուն, օլ մէջհէպին
քեմալ սերպասթի իլէ էն-
օլանսարըն թէէնթի ինչին, թէ-
նասպարի լարմէ վէ պալիյնէն
իթիթիազ գըլըմասը, վէ մէջ-
հէպ վէ իրանն վէ էաթստ ճին-
սիեէթ ճիհէթլէրի' իլէ, սուտու-
ֆու թէպասը սալթանաթը սէ-
նիյէմէն պիր սընթիս ասեր սը-
նեֆտանն աչարթ թուրքումարթը
միւթէգամըն օլան քեաֆֆէյի
թապիրաթ վէ էնթազ վէ թէմեի-
զաթ, մուհարրէրաթ տիվանի-
եէտէն իլէ էպէտ մասվ վէ իզ-
լէ գըլըմասը, վէ ահարը նաս-
պէ նիստն վէ էաթստ մէմուրին
թէքաֆուրընտան տաթի մուհի-
պէ շէն վէ ար օլանագ, վէ էա-
նամուտա տօզուլանագ ֆէր տիւր-
լէ թասարիթ վէ թավիթիլին իս-
թ թմալի ֆուսիլէ մէն օլունմասը,
վէ չիւնքի մէմալքի մուհրուսէմ-
տէ պուլունան հէր տին վէ մէջ-
հէպին այնին պերզէճի սերպէն
թի էնր օլունտուրընտան, թէն
պատըր շահանմուէն հիչ պիր քի-
մանն պուլունտուրու տինին ա-
յընընր ինքառէն մէն օլունմա-
սազ: վէ պուլտան տօլայր ճէվը
իլէ էպա կէօրմէսէպ, վէ թէպիլ
թիլ մէն վէ մէջհէպ իթմէք իպդը-
րիմէն ինպար օլունմամասը: »

[illegible]

Մէսէլա պիւր մէմալիքտէ պիւ
սոնֆորն մէգհէպի ճիհէթլէ ախէ

տընքիտան հազարէթ կէօրմէմէ-
սի, մէզէհ պէրպէսիլէթի ահ-
քեամընտան տըր, լաբին պու-
նուն լմէքմիլէն իհրաւը միւմըին
օլա տաթիլ, երէն իշլին նազիբ
տըր, աիկէր պիր նըրֆը տազա
վար քի, պունտան էհէմ պուն-
տան միւլթէզմի տիր քի գանու-
նուն եա իաթթըն մանա վէ մա-
հիլէթիւտէ վար իսէ տէ, իպա-
հիլէթն օլաւադընտան, կէօզէ
կէօրունմէզ օլուրըր :

իմտի մեզհէպ սէբպէսթիկնթի
իշխւն, քեաֆի աշխլ տիր քի
պիր մեզհէպ ո պիր մեզհէպտէն
հազարաթ կէօրմէսին, իլլա շուս
տա լազրմ տըր քի, պիր մեզհէպ
օ պիր մեզհէպտէն զիյատէ իմ
թիյազ տա կէօրմէսին: չիւնը
հէր մեզհէպտէ իմթիյազ պիր օւ
մաազըը հալտէ, վէ մեզհէպտէ
պիրի պիրինտէն իմթիյազը թու
թուրտուղու իրպի, պու տա հի
նէ պիրի պիրինէ պիր հազարէթ
տմէնք տիր, Չիւնքի թէպտիթ
տին վէ մեզհէպ իմմէք իւզր
քիմսէին ինպար օլունմամայ
մեզհէպ սէպպէսթիկնթի աշքա
մընտան օլտուղու հալտէ մեզհէ
պի մեզհէպտէն իմթիյազը թութ
մազ, պու տա մանէվի պիր ին
պար տըր, զիրա պիր չօգ քիմսէ
էր քէնտի մեզհէպտէինն ղայ
րիսինտէ օլտն իմթիյազմն նա
յիւ օլմազ իւղըն, թէպտիթ մեզ
հէպ պու թէշիվիպթաթլ տա մէ
լիտէպիլիթէր, վէ պունտան սու
նուֆու թէպաա պէյնիտէ պի
թազըմ չիզազ վէ իսթիպաֆա
վէ սիւննազաաթը շէտիտէ տէ հա
սըր օլտուղտան մաաաա, պիր
պիրինէ մուղայիր էննէպի միւտա
խէլէլէրի տէ վազու պուլուր,
հալտէ քիմի բրթթէսթանը մու
հաֆազայա գապըլըր, քիմի օր
թէշօտգազու վէ քիմի տէ գաթուի
յի, քիմի տէ մեզհէպիլի:

Լաբին պէօլէ պիր էճնէպ
միտաթիէթի օլմասա տա, հի
քիմէթին եալսա հիւքիմէ
մէմուրլարընը, հէր էէ սէպ
մէպին իսրիսէ օլտուն պիր մէպ
հէպտին իստ օ պիրինէ միւնաի
կէօրինմէթի, պէյնէլ սառու
ֆու թէպատ լաըմ կէթն իմթի
ղաճը ֆէսլա իտիւլ, Գանունը
օլտն սէպաթիէթիլթը մէզէպ
իմրան մազլ օլմէլ օլտը :

Մենայն թէ պտիւրն տին Կ
մէղհնայ էմմէք իւզրէն քիմանն
իմպար, օլունմամար գանունա
վար թըր, լաքին պու տէմն
տէյլ տոր քի քիման թէ պտի
տին վէ մէղհնայ իտէմէյիպ, պ
քէս օլունաղու տինտէ գալաճազ
եա գալմայա մէճպուր օլանազ
տէմէք քի հէր հաստըր ըլնշտ
պիւլիւղէ վասլ օլան շախս թէ
տիլի տին վէ մէղհնայ իտէպիլի
պու ճիհէթլէ տէյլիմ քի, պ
օրթհօտըք, Գաթթիլք, եա Բը
թէսման օլանազ, պունտան հէ
քիմէթլէ պիր չիքեայէթ օլու
տուգտա հիւքիւմէթ գանուն
մէղհնպին պիրնի իթմիսնապ
տիւպ տէ, սին օլ եա օլա
յէմէթլի տիր, եաթիօտ պիրնիս
խուրուճ եա օ պիրնէ տուլ
թէն մաննէ եա մատտթէն
իթվաթֆիթիգ պիր թէշլիդ հէ
թերմէթլի տիր : (847)

1870

ԳՕՆԿՐԷ ՎԵ ԵՈՒՆԱՆ

Լա Թիւրքինին տիւնքի իլա
սինտէ, յու վէճհիւէ Եադրուր ա

« Եռնան տէվլէթի խարի
« նազըրը միւսիւ Տէլիեա

« Եղուհան տէփէթի մուրախիս

« սըֆալթը իւն Պէրլինէ ազիմէթ
« իթմիչ տիր : » ՊՈԼ հավատիս
էվկէնէ սայրը զազէթաւերտէ տէ
օգուհատլյուտու :

ՊՈՆՆՈՒՄԱՆ ԿԻՐ ՄԵՏԷԼԷ ՂՈՒՏՈՐ
ԽՈՏԿԻԼԻՐ ԵՒ, ԷՎՎԷԼԱ ԱՆՏԵՆ
ԿԱՏԱ ԻԹՄԵԼԻԻԻԳ:

Ռէսմի զազէթաւքտէ, ԳճԵԼ
ԵՆԵ ԵՎԵՐԶ 1856 ՎԵ 1874
ԱՆՏԵՐԱՄԵԼԵՐԻՆԻ իմպատիւ տուէ
Ը ԺՈՒԱՐԶԳՐԱՄ ԺՈՒՐԱԽԻՄԱՍԿԱՐԸ
ՄԱՎԵԼԻՑ ՕՐՈՆԱՃԱՎ ՆՆՆՈՒՄ ԻՍԻ
ՎԵ ԹՄԱԿԻԱԹԸ ԺԱՍԿԱՆԻՑ ԺՈՒ
ԱԵՅՈՒԼ ԿԵՍԹԵՐԻՐ, ՆԱԼ ԱՅՈՒ ԹԻ
ՉԻՄՈՒՄ ԿԻՐ ԵՐՈՒՆԱՆ ԺՈՒՐԱԽԻՄԱՍԿԱՐ
ՆԵՐՆ ՄՈՒ ՊԵՐԻՆԵ ԿԵԼԻՄԲԻՆ ԺՈՒՐՈՒ
ՊՈՒ, ԺԱԽԻՄ ԵՐՈՒՐԻՑ, ԱՅՈՒՆԱ ՆՆ
ԺԱՆԱ ՎԵՐԻԼԵԿԻՐ :

Մէծուլ իմէ՛լիդ քի, Նունա՛ն
մուրաքնխար տա տուէր մուռա՛
ղամա մուրաքնխալար սըրտաընձ
կէշէլդ տե՛, գոն՛ընինն աշըտըղ
կրկնտէն գարանտըղը կրկնտէ՛,
մէսէլէ՛յի շարգէլէնին թասը՛,
միւղաքըրէէէ արնանա՛ղ հէր չիւ
պէսինն միւղաքըրաթընտա հա
զըր պուռնուո՛ւզ ո տա թէ՛յ վէրէ
ճէք յուռն, պէօյլէ՛ օլաճա՛զ օլ
սա, իունան կէօյլէ՛ վէ իունան
տան տահա պէօյլէ՛ Էվօրատ
նիշէ տէվէթըր տէ վար քի ան
լէր տէ տավթ օլունմալըյտըր
իմոն ալիքտար կէօրնուլիւ քի
Ռիտէմէֆասնո՛ղ ահտանմէլիսին
եալընըղ իունանա միւթալիզ
լան պէնալէրինն միւղաքըրէս
սըրտաք կէլտիքտէ՛, Նունան է
չիսի տէ փուրախիսա՛ս մաղամընտ
գոնկրէտէ պուռնանաճա՛ղ տըր, է
կէր տավթի՛ պու ճիհէթէ՛ իսէ
Ռումանիս, Սըրպ վէ Գարատա
րէնպէրի թարափարընտան տա
րի մուրաքնխալար տավթի՛ օլուն
մուշ տիմէք տըր, չիւնքի աշտ
նամտէ՛ օնլարա միւթալի
պէնալէր տէ վար, վէ Գարատա
պէր թարափ օլունուղա հալտէ՛

Սերգայ Եռանան գատար պի
հիւրվւմէ՛ծ տիր, Իււմանիա իւ
Եռանանան իբի իւզ դարձ
պէոյիւք տիր, Պոռ իւարէթը
հէնիւզ իսթիգլուիթմէ՛ք քեպի ի
միշ օմասալար տա, Էվրօք տէ
լէթլէրի մուվանէ հէսիւտէ երի
միւսթազիլ հիւրիւմէ՛ծ մագամբ
տա տըրլար, չիւնքի հուգուզ
միթէլ գայաթսիննէ, պու մագո
լէ իսարէթլէր հանքի տեվլէլէ
վերկի վերմէքէ միւքլէնթի իս
լէր եպուրթը օ տեվլէթէ նիսթ
պասա տատ օլունուրլար, սալ
տեվլէթլէրէ նիպաթիլէ՛ք օնլար
միւսթազիլ արտ օլունուրլար

(Ահտնամէտէ երմէնիէր հա
գընտա տա պիր պէնտը մախտ
օլտուգընտան օլպարտան տ
պիր վէքէալէթ թալէպ օլուն
ճա՞գ մը , օլո՞նմայաճագ մը, շի
տիկիք պունտ տայիր հիշ պիր
(Երեւան, 1992 թ. 10-րդ համար)

Կէլէիմ Եռանա, Լաքին պ
պապտէ պիղիմ սէօյլէ յէճէ յիմի
տէն իսէ, Լա Թիւրքիյի տիյն
յէլիմ:

« Բուսիսիս իլէ Ինկիլթէրոս պ
նինտէ պիր իթթիֆագ հասը
լալը, մէսէթի շարգիյէնիս պաշ
պիր սիւրէթի քէսպ իսիյոր կէ
կէօրիւնմէսի Եոնանիսթան
էֆքէարը Ուսումիյէնիս ֆէվզ
լատէ պիր զդէյիւան վէ բըթը

պա տիւնար օլտուղու սօս բօս
իլէ կէլէն մէքթուպլէր վէ դա
թալէր մաալինտէն տալսի աղ

« Ինկիլթէրա իլէ Բուսիա ա
նինտէ վագի ոլան իրթիֆա
շէրայիթի, թէէկրաֆ վասիթ
իլէ Աթինայա վասլ օտուգտա
նէթ ֆէնա պիր թէյսիր հա

ի իմ միջ իւր . կէրէք հիւսիւսմէք
կէրէք եկիւայը ումար վէ կէրէք
սաալի քէմարը իսթիկըրպաս տու
չար օլտուրպա : Շիմանուցեաք ին
զիստէ ինկիկիզ բօթիթիգաթ թէ
րափտարը օլտն դազէթաւէր տա
լի , հէր նէ գատարը շէրայիթի
մէզքիւրէսին որհհէթի հազգըն
տա հէնիւզ չիւսէք իթմէքտէ
սէթէր տէ , շու խտտուայը տ ի
տէրէր չի , շէր խոր պուհ հալպա
սահիհ իսէ , Ոյիսթէֆանօս ահտ ,
նամսինն հէմէն հիշ տօգուսու
մամը կիպօ օլտէաղլուսան , հէմ
եռնանիսթան մահվ օլաճազ վ
հէմ տէ թիւրքիս սէլամէթ էիւ
զիւ կէօրէմէյէճէք :

Վուճէկը վիրայաթընտա զուհու
 րա կէլէն կէնօզ իսանընթը
 թէսքինթէն ինկիլթէրանըն պա-
 տեքնէն թէվաաթիւթ վէ միւսա
 իւլէ իթմէսի, վէ ինկիլթէն Օս-
 մանըլայ օսան ֆէվզէլատէ պի-
 թէվէնճհուհ վէ սըլանէթ բօլթիթ
 դասը, պուռնը կէնօզլաթը
 թէլիլիճի ձէլէ վէ արդուլէրն
 միւսաթա բօլթիթգալար օլմաաթ
 ղընտան, Եւնանիթմանա Ինկի-
 լիէն օսան էնիլէթի քիւլիէն
 սէլպ իթմիշ օլտուզընտան շիտ
 ինկիլթի թիւրահաթման օլա-
 վատէրինէ քիտն արթըզ էնիլ-
 յէթ իթմէմէւտ տիը, էֆքըն-
 ամմէ հիւքմուհէն պու մազուլ
 վատէր հիշ պիր վազթ մէվզ
 իհրայէ վապ օլմայաթ պիր շէ-
 միւֆիա օլմայաճաղընտան
 պուռնտան պէլթի արթըզ Եւն-
 նիթման եալընթը քէնաթ գուվի
 թիւն կիւվէնէրէք, իճապ իաէլ
 սէ քէնաթ հուգուգուհու լէնտ
 սի վէ հիլիի հանթիթալ պայան
 շիքեար սիւլաէ տախ մուհաֆա-
 ղայա շալըմալը տըր, թէսալի-
 տան, Էրբրտէն, Մասաթսն-
 տան վէ Կիրիտտէն կէլէն պ-
 հուվէ մուհահիրէր տախի ալ-
 էֆքեարտա տըրլաթ, պուռն
 հէնիւզ Աթիլնտա օլտուգալ-
 հատէ եէնի եէնի միւսաթմէլ-
 րէ հազըրըգալար կէօրմէքտէ ա-
 լէր, Պլինաէն ալէյ հիւլթէ ի-
 րին ապէրի թազըմը սէրքէրտ-
 լէրի վէ սոյըր միւլէպըհանը պ-
 մէնճիլի ումուլիէ թօլընթը
 մէլ վէ արդուլէրի նէ իսէ, անէ
 պիր թահթը թագրիէն ալարա-
 գուվէաէն ֆիլիէ կէթիլիլիէ
 հէր նէ թէպալիւրէ թէվազըթ
 տէր իսէ, թաթարաշաղըրըպ մ-
 ճիպլինճէ տուէլը Էրբրտայա
 օլմէմալը . . . »

Լա Ռիօ-դէ քաառէհու Եոռն
կաղէթալէրնտէն ալաթադ, Աթ
նաաաա առն ժիւլիթէճի ճէճիյէ
ալէրնին ահվա մկգալաթ վէ
րալաթընտան տա պահա իթ
իսէտէ, պիղ պու գաաաաթընդ
յիտ կէորիպ, եալընդ պլր գ
Եոռնա կաղէթալէրնին միւնտ
րեմաթընդ պէր վէճէն աթի թի
ճիւմէ իսէրիղ :

Աթիւնանքն, Հոգւ կազէթ
սընտան :

Ինկլիթերրա իւլ Լուսիա պ
 նինաւ վագի օյան իթթիթագ
 (ուլուշուտուղունուն) շարթլա
 նը, պու տեֆա թէլէկրաֆ
 պիզէ մալիւմ իթմիլ տիր
 շարթլարն գրաաթքնսան
 թէրաֆլարտա Հասըլ օլան իսթ

րայի վե Խելէնան շու ճիշդ
 տէ Թէլայիտ պուլիւն պուլ
 Վերնանան կելիւ պուլ
 Թէլէկրաֆ տախի, քոթ Մնտ
 Դնիւն, պու շարթլար իւզէ
 Բուսիւ իլէ Դնկիլթէրաւ էլ յի
 տէ Էֆէքտաւան պիւր իթթի
 Նաթըլ օլտուղուտ սահիւ
 տէ յի Աւսթր Մաճար վէքա

իբրևն պետան իվմիչ օտոտ գաւտո
պիղէ խապէր վէրիւր: Պոռնուն ան
հալիմիւղ թէ յնիւտէ նէ աէրէն ան
շառանը յէն խալիպի պիւր հոնէ
հաւաը խոտէ յի թարիբի հանէ
ան յիւ աիւր չիւն քի թէլէկրաֆ իւ
վիւրուտ իտէն պու շարթարը
մաալինէ նաղաը օլուտուո: Գու կիպ
Ա յիւթէֆանօզ մուսհէտէսնիւ
մէվաուտ ումուիյէսնիտէ հի
պիւր թաաիլաթ կէ օրիւլէմէյէնէ
նիւմայնէ օլուր:

Բաշխման ժամանակ զազեթաբնուան ,
Էվրոբատան պիղե կէլն թե
լէկրաֆ խապերըրենն նագարեն
գոնկրենին չարգտա Սրալ օրա
յան հաշարլէրին խայրենա պի
շէյ ետարմայտնաղը ինչին պիհա
զըն գօրգուպ վէտվէն իտեպի
ըրիզ : Պու թէշկրաֆլար իլէ վա
րլա օրան հաղթտիպէթ ինան
մազը ինչին թէնտիվիզէ չոզ զո
վէրմէլիլիշ , չինքթ աղա ինա
նամայիզը քի ինկիլիզ վիւքլէր
Սոխիթմֆանօզ մուահէտէսին
ճէրհի հազգընտա տահա տիւն
կիւն սեյլէտիլքէրինն , եաղտգ
լարընը վէ վաա իթտիլքէրին
ճեյլէ շար չապըզ ունուլթալիլ
օյտու :

Թէւեզ կրօնականներն վերադարձ
հաւատարմութեամբ սահման օրհոգեպետ
կիպի, Առիւծակէֆանոց մուսուլման
սիննին մէկտառեց Հասայիտի հազ
գընտան հին պիւր թէպէտ սիննին
զը օրհոգեպետ տէմէզ տիր. քիման
նինն մէմուլ իրմէտայի պէտքէ պ
գարարուն սահմանինն քիմանն է
նիյնէթ իտէմէզ իւտէտ, իման
հեր յէլ. տէ միւս իմէթէմի տիր.

Եղբոր պէտքէ խնձորէն ստա-
րեւանթաճեթը մէջըուիցեթառն պ-
յան օլունան եմէկէր վն արդո-
ւելքս ինկիւիդ վիւքէլանսնէ հիւ-
տե ֆագաթ պիրեթ վեսնէ վէ պ-
հանէ օլուգ, ասոր մաքսէաթէ
ահալիյի մէրգուսնէն ըսլահաթ
վն պոնէլաթա կէօսթէիլէն պ-
թէվէնհէհէհա մէյի տիրօ լաք-
պիւզէն ինկիւիդ զալիլգաթուր
պէնզէ սիրէթը գաթիլետէ պ-
հիւքմ վէրմէնէն վազթը տէյ
տիր տահա Եւ զատար քի պ-
խուսուտտան հագիլգէթը հալ-
խաէ, օմու տա չոգ կէչէկ տո-
տորոգ:

Մեր հինգ տարեկան ինկի
 ինչ փոխանը իմ փղեղե թռչ-
 րաֆլարը պիղե պեյան իթտ
 ձեզեզեղե մի տիր, աեյիլ
 տիր, պունտա հենիւզ շիւպ
 զապի աիո, իոի պեյուր տ

[illegible]

ՎԻԼ. ԲԷԼԱՄԲԶ (ԵՌԱՆԱՆ ՎԻԼ
ԼԱՍԵ) պՈՒ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻ ՄՈՒԽԱՆ
ԲԱԹԸՆԸ աԼԽԸԳՄԱՆ սՈՂՐԱ

(S4-4)

